

Exemplum

BELÜGYMINISZTERIUM

Erre kint

HC

SZOLGÁLATI HASZNÁLATRA!

10—26/17/1964. **A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT**
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ával
figyelemmel

341

A BELÜGYMINISZTERIUM
I. FŐCSOPORTFŐNÖKÉNEK
0017. számú
UTASÍTÁSA

Budapest, 1964. évi július hó 7-én

**Tárgy: A BM polgári alkalmazottakra vonatkozó munkavédelmi
és balesetelhárítási szabályzat.**

B6

Belügyminisztérium
Üdültetési és Gyermekekneveltetési Osztály.

Szám: 4046/1964. ud.   Tárgy: 0017 sz. I. Főcsoportfőnöki utasítás megküldése.
Mell.: 2 db. könyv.

Valamennyi BM. Üdülő Parancsnokának
Valamennyi BM. Gyermekekintézmény Vezetőjének

S z é k h e l y e i k e n .

Csatoltan megküldöm a BM. I. Főcsoportfőnökének 0017 sz. Utasítását és a SZOT által kiadott Általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabályt az abban foglaltak betartása, illetve a kötelező oktatások megtartása végett.

Felhívom figyelmét az Utasítás alapos áttanulmányozására, annak maradéktalan betartására és oktatásszerű ismertetésére.

A kiadott utasításokat vegye a szolgálati könyvek nyilvántartásába.

B u d a p e s t , 1964. december hó 10-én.

A kiadmány hitelélül:
Tarhuzi né
irodavezető.

Nagy József sk. r. őrnagy
alosztályvezető.

10—26/17/1964.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1955. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

A BELÜGYMINISZTERIUM I. FŐCSOPORTFŐNÖKEK

0017. számú

UTASITASA

Budapest, 1964. évi július hó 7-én.

Tárgy: A BM polgári alkalmazottakra vonatkozó munkavédelmi és balesetelhárítási szabályzat.

A BM szervek polgári alkalmazottai biztonságos munkakörülményeinek megteremtése, a polgári alkalmazottak egészségének és testi épségének fokozottabb védelme érdekében a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1963. évi 34. számú törvényerejű, a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány 39/1963. (XII. 26.) Korm. számú rendelete és a Szakszervezetek Országos Tanácsa 2/1963/SzOT számú szabályzata alapján — felsorolt rendelkezéseket egységes szerkezetbe foglalva — a Közalkalmazottak Szakszervezetével egyetértésben, az alábbi utasítást (továbbiakban: BM Ut.) adom ki:

MUNKAVÉDELEM

**Az egészséges és biztonságos munka feltételei,
üzemek létesítése, üzemeltetése.**

Mt. 81. §.

Társadalmi rendünkben legfőbb érték az ember. Ezért a Magyar Népköztársaság a munkavédelem intézményes megszervezésével, a biztonságos munkakörülmények megteremtésével és állandó egészségügyi gondozással védi a dolgozók egészségét és testi épségét.

Mt. 82. §.

Új létesítményt (épületet, gépet, berendezést, stb.) létrehozni, üzembehelyezni, a meglévőt áthelyezni, korszerűsíteni, hosszabb szünetelés után újból üzembehelyezni, továbbá új gyártási eljárást bevezetni, valamint a gyártási eljárásban korábban nem használt anyagot felhasználni csak az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítása esetén szabad. Az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítása érdekében előzetes vizsgálat és hozzájárulás is előírható.

Mt. V. 155. §.

Az Mt. 82. §-ában meghatározott felülvizsgálatot és hozzájárulást a Szakszervezetek Országos Tanácsa — egészségügyi vonatkozásban az egészségügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben — írhatja elő.

SzOT Szab. 1. §.

(1) A felülvizsgálat lefolytatása, illetőleg ennek eredményétől függően, a hozzájárulás megadása végett meg kell küldeni:

- a) az illetékes szakszervezet központi vezetőségének elnökségéhez a 45/1961. (XII. 9.) Korm. számú rendelet értelmében program készítésre kötelezett beruházások programját és azokat a kiviteli terveket, amelyeket a program felülvizsgálata során a szakszervezet meghatároz, továbbá az új üzemek, épületek típusterveit, valamint a sorozatgyártásra kerülő gépek, berendezések terveit,
- b) a szakszervezet területileg illetékes munkavédelmi felügyelőjéhez [15. §. (2) bekezdés] az a) pontban fel nem sorolt létesítmények, gépek, berendezések általa meghatározott terveit.

(2) A szakszervezet területileg illetékes felügyelőjének [15. §. (2) bekezdés] hozzájárulására van szükség az új létesítmények üzembehelyezéséhez, továbbá a meglévő létesítmények esetében az áthelyezés, korszerűsítés és a szüneteltetést követő üzemeltetés megindításához is. A szakszervezeti bizottság hozzájárulása kell a vállalaton belül egyes gépek, berendezések üzembehelyezéséhez, áthelyezéséhez, stb.

(3) Ha a vállalatnál korábban nem alkalmazott gyártási eljárás vagy anyag bevezetésére, illetőleg felhasználására kerül sor, a bevezetés előtt erről a szakszervezeti bizottságot értesíteni kell.

Hozzájárulására azonban csak akkor van szükség, ha az értesítést követő 48 órán belül ilyen értelmű választ ad.

(4) Azokban az esetekben, amikor az (1) — (3) bekezdés alapján az említett szakszervezeti szervek hozzájárulására van szükség, a tervek kivitelezését, illetőleg az üzemeltetést megkezdeni csak a hozzájárulás megadása esetén szabad.

SzOT Szab. 2.§.

(1) Az 1. §. értelmében felülvizsgálatra, illetőleg hozzájárulásra feljogosított szakszervezeti szervek, a program, valamint a terv beérkezésétől, illetőleg a megkereséstől számított 15, illetve 50 millió forintot meghaladó beruházás esetén 30 nap alatt kötelesek a hozzájárulás kérdésében dönteni. Ha az illetékes szakszervezeti szerv e határidőn belül nem nyilatkozik, e körülményt hozzájárulásnak kell tekinteni.

(2) A hozzájárulás megtagadása esetén

- a) a szakszervezetek elnökségének döntése ellen a Szakszervezetek Országos Tanácsához;
- b) a munkavédelmi felügyelő döntése ellen a 17. §. (2) bekezdése szerint;
- c) a szakszervezeti bizottság döntése ellen a területileg illetékes szakszervezeti szerv elnökségéhez 15 napon belül bejelentéssel lehet élni. A bejelentésre annak beérkezésétől számított 15 napon belül kell a választ megadni. Ez ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

BM. Ut. 1. §.

1. A beruházások, felújítások, előkészítésénél, azok végrehajtásánál, a BM létesítmények beruházói, tervezői, kivitelezői kötelesek érvényre juttatni a Mt. 82. §-ának az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó rendelkezéseit azzal, hogy az érvényben lévő normákat és a 45/1961. (XII. 9.) Korm. számú rendeletben, valamint az 1/1961. (XII. 9.) OT—PM—EM számú együttes rendeletben foglaltakat kell alkalmazni.

Minden beruházásnál (épület, műhelyrész, munkahelyek, berendezések, gépek, stb.) a legbiztonságosabb eljárásokat, a fennálló egészségügyi és szociális előírásokat kell betartani.

2. A SzOT Szabályzat 1. §-ában hivatkozott terv-ellenőrzéseknél, illetőleg az üzembehelyezések engedélyezésénél a BM előírásait kell figyelembe venni.
3. A SzOT Szabályzat 1. §-ában megjelölt szakszervezeti szervezetek részére biztosított jogkört a BM szervezetknél a helyi szakszervezeti bizottság (alapszerv) társadalmi munkavédelmi felügyelője, illetve egyes nagyobb jelentőségű feladatoknál a szakmai központ munkavédelmi felügyelője gyakorolja.
4. A BM szerv vezetőjének (parancsnokának) új létesítmények üzembehelyezése, újítások, gépbeállítások, átcsoportosítások, meglévő létesítmények áthelyezése, korszerűsítése és szüneteltetést követő üzemeltetés megindítása előtt a BM Tervezés Pénzügyi Csoportfőnökséget értesíteni kell.
5. A SzOT Szabályzat 2. §-ában foglaltakat alkalmazni nem kell.

SZOCIÁLIS ÉS EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS

Mt. 83. §.

(1) A dolgozók részére a vállalatnál az előírásoknak megfelelően öltöző, mosdó, fürdő, valamint egyéb szociális és egészségügyi helyiségeket kell létesíteni és fenntartani.

SzOT Szab. 3. §.

(1) Az öltöző, mosdó, fürdő, valamint az egyéb szociális és egészségügyi helyiségek létesítésére vonatkozó előírásokat a Tervezési Irányelvek szociális és egészségügyi előírásai határozzák meg. Új üzemek (rekonstrukciók, üzembővítések) esetében a létesítmények előkészítését az üzembeállítás időpontjáig biztosítani kell.

(2) A meglévő létesítményeknél az (1) bekezdésben említett előírások szintjének elérésére — az adott anyagi lehetőségeken belül — a miniszter a szakszervezettel egyetértésben intézkedjen.

BM Ut. 2. §.

1. A BM szervezetek vezetőinek (parancsnokainak) kell gondoskodni arról, hogy a polgári alkalmazottak által végzett munka jellegének megfelelően az érvényben lévő normák előírásai

szerinti szociális helyiségek (étkező, öltöző, mosdó, fürdő, tartózkodó, melegedő, WC, stb.) azoknál a szerveknél pedig, ahol üzemorvosi (BM orvosi) rendelő is működik, vagy ilyet szerveznek, a BM Egészségügyi Osztály által meghatározott feltételeknek megfelelő helyiségek (orvosi rendelő, várószoba) és egyéb szükséges mellékhelyiségek rendelkezésre álljanak.

2. A szociális helyiségek tervezési irányelveiben előírt normák a meglévő létesítmények átalakítása esetén is kötelezőek. Meglévő létesítményeknél amennyiben a tervezési irányelvekben előírt szintet nem érik el, törekedni kell a hiányok felszámolására. Ennek érdekében a BM szerveknek a helyi szakszervezeti* szervekkel egyetértésben:
  - a) fel kell mérni a jelenlegi helyzetet,
  - b) éves ütemtervet kell készíteni a hiányok megszüntetésére,
  - c) az ütemtervet az anyagi ellátottságot biztosító felsőbb szerveknek kell megküldeni.
3. A BM Terv- és Pénzügyi Csoportfőnökség, az Anyagi és Technikai Csoportfőnökség és az Egészségügyi Osztály az ütemterveket vizsgálják felül és a BM I. Főcsoportfőnökhöz jóváhagyásra terjesszék fel.
4. A jóváhagyott ütemterv alapján az illetékes BM szerv köteles gondoskodni a szükséges anyagi-pénzügyi fedezetnek az éves, illetve távlati tervbe való beállításáról, a vonatkozó tervezési utasítások előírásainak értelemszerű figyelembevételével.
5. A meglévő szociális létesítményeket, ha létszámnövekedés következik be — azzal egyidejűleg — a tervezési irányelvek szerinti mértékben bővíteni kell.

Mt. 83. §.

(2) A vállalat igazgatója köteles biztosítani, hogy a munkahelyek, valamint az (1) bekezdésben említett helyiségek tiszták és rendezettek legyenek.

(3) A vállalat igazgatója, ha a munkakörülmények indokolják, köteles tisztálkodási eszközökről és szerekről gondoskodni.

BM Ut. 3. §.

A BM szervek vezetői (parancsnokai) a Mt. 83. §. (2) bekezdésében foglaltak maradéktalan biztosítása végett kötelesek meg-

határozni az egyes munkahelyek vezetőinek (parancsnokainak) ezzel kapcsolatos feladatát és felelősségét.

Mt. V. 156. §.

Az Mt. 83. §. (3) bekezdésében meghatározott juttatás feltételeit — az egészségügyi miniszter és a Szakszervezetek Országos Tanácsa irányelvei alapján — a miniszter a szakszervezettel egyetértésben szabályozza.

Mt. 84. §.

Minden olyan vállalatnál, ahol azt a munka jellege vagy egyéb körülmények szükségessé teszik, biztosítani kell, hogy a dolgozók egészségügyi ellenőrzés alatt álljanak.

Mt. V. 157. §.

(1) Az Mt. 84. §-ában említett vállalatok körét az egészségügyi miniszter a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben határozza meg. Az egészségügyi ellenőrzést az üzemi egészségügyi szolgálat látja el.

(2) Az üzemi egészségügyi szolgálat megszervezéséről és a felügyeletről az egészségügyi miniszter gondoskodik.

BM. Ut. 4. §.

1. Üzemszerűen termelő szerv, raktár vagy olyan BM szerv egészségügyi szolgálata (BM üzemorvosa), ahol a polgári alkalmazottak munkájának jellege, vagy munkakörülményei szükségessé teszik, köteles biztosítani, hogy az érintett alkalmazottak egészségügyi ellenőrzés alatt álljanak.

2. Az egészségügyi szolgálat (BM üzemi orvos) köteles ismerni az egészségre ártalmas munkahelyeket és munkaköröket, az ártalmak jellegét, a megelőzés és védekezés módját.

Köteles az előírt üzemi egészségügyi ellenőrzéseket rendszeresen végezni, a szükséges egészségügyi anyagokat biztosítani, az észlelt hiányosságok megszüntetésére intézkedni. Helyszínen megoldhatatlan hiányosság esetén a BM Egészségügyi Osztálynak jelentést kell tenni.

3. Az egészségügyi szolgálat (BM üzemi orvos) köteles a munkaártalom következtében fellépő megbetegedések esetén jelentést tenni a BM Egészségügyi Osztálynak.

A betegekről nyilvántartást kell vezetni, munkahelyek szerint csoportosítva.

VÉDŐINTÉZKEDÉSEK

Mt. 85. §.

(1) Ha a dolgozó egészségét vagy testi épségét a munka végzése során fenyegető veszélyt a munkaszervezés, illetőleg a technológia megváltoztatása vagy egyéb intézkedés (pl.: munkahely elkülönítés) útján kiküszöbölni nem lehet, a vállalat igazgatója ennek elhárítására megfelelő védőintézkedéseket köteles tenni. Ez történhet védőberendezés alkalmazásával, egyéni védőeszköz és felszerelés, illetve védőöltözet biztosításával, valamint védőétel és védőital juttatásával.

Mt. V. 158. §.

(1) Az egyes munkahelyeken alkalmazandó védőberendezéseket, valamint az egyéni védőeszközöket és védőfelszereléseket — ha erről az óvórendszabály vagy egyéb jogszabály nem rendelkezik — a vállalat igazgatója a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben határozza meg. A Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel — a felügyelete alá tartozó területen a miniszter a szakszervezettel — egyetértésben egyes védőberendezések alkalmazását, illetve egyes egyéni védőeszközök, illetőleg védőfelszerelésfajták juttatását elrendelheti.

BM Ut. 5. §.

A BM szervek, intézmények vezetőinek (parancsnokainak) kötelessége, hogy:

- a) új munkák, munkafolyamatok, stb. bevezetése előtt gondoskodjanak a munka megszervezéséről, technológiai előírásokról, az egészséges és biztonságos munkakörülményekről,
- b) felülvizsgálják a jelenlegi munka szervezettségét, technológiáját és ha szükséges, új technológiai meghatározásokkal, intézkedésekkel gondoskodjanak a munkavégzés biztonságának megteremtéséről,
- c) a munkakörülmények vizsgálata folyamatos legyen. Ezért a szervek vezetői, a polgári alkalmazottak (közvetlen) irányítói kötelesek rendszeresen figyelemmel kísérni az alkalmazott

technológiákat, munkakörülményeket, hogy ezek nem jelennek-e veszélyt a dolgozók egészségére vagy testi épségére. Ha az alkalmazott munkamódszer nem biztonságos, kötelesek a szükséges intézkedéseket megtenni.

- d) 1964. augusztus hó 31-ig felül kell vizsgálni a munkahelyek, berendezések, védőberendezések, valamint az egyes munkakörök egyéni védőeszköz és védőfelszerelés ellátottságát, s a megállapított hibák kijavítására azonnal intézkedni kell.

Az azonnal ki nem küszöbölhető hibák felszámolására 1964. szeptember hó 30-ig éves ütemtervet kell készíteni és ezek közül a beruházás jellegű igényeket a BM Terv- és Pénzügyi Csoportfőnökség útján a BM I. Főcsoportfőnöknek kell előterjeszteni jóváhagyásra.

Mt. V. 158. §.

(2) A védőöltözet juttatásának rendjét a munkaügyi miniszter az egészségügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával, a védőétel és védőital juttatásának szabályát pedig az egészségügyi miniszter, a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben állapítja meg.

Mt. 85. §.

(2) Az (1) bekezdés szerinti védőintézkedés foganatosítása helyett pénzbeni megváltást fizetni nem szabad.

BM Ut. 6. §.

1. Az engedélyezhető védőöltözetek, egyéni védőeszközök jegyzékét az 1875/1961. BM Agi. Techn. Főo. számú kiadvány tartalmazza.
2. A védőétellel, -itallal, melegítő itallal való ellátást a BM Egészségügyi Osztály és a BM Anyagi és Technikai Főosztály 927/1961. számú közös utasítása szabályozza.

Mt. 85. §.

(3) Ha a dolgozó biztonságát vagy egészségét fenyegető veszély megszűnt, a szükségtelessé vált védőintézkedést meg kell szüntetni.

BM Ut. 7. §.

Ha a dolgozók biztonságát, vagy egészségét fenyegető veszély megszűnt, a szükségtelenné vált védőintézkedések megszüntetésére az a szerv adhat felmentést, amelyik ennek alkalmazását elrendelte.

Mt. 85. §.

(4) Ha a dolgozó az (1) bekezdés alapján előírt és részére biztosított védőberendezést, védőeszközt stb. figyelmeztetés ellenére nem használja, a munkavégzéstől el kell tiltani.

SzOT Szab. 4. §.

A Mt. 85. §. (4) bekezdése alapján eltiltott dolgozónak a munkavégzés nélkül eltöltött időre — az Mt. 68. §. (2) bekezdése szerint — munkabér nem fizethető.

BM Ut. 8. §.

Mivel a munkavégzéstől eltiltott dolgozó részére az eltiltás idejére nem fizethető munkabér (illetmény) az eltiltást a dolgozó közvetlen felettese vagy az eltiltást elrendelő felettesék, a dolgozóval írásban kötelesek közölni.

Az írásbeli rendelkezésnek utalni kell az eltiltás időtartamára és okára.

A rendelkezést két példányban kell elkészíteni, melyből egy példányt az illetményszámfejtőnek kell megküldeni, mivel ez képezi a levonási bizonylatot.

BM Ut. 9. §.

A dolgozó a rábízott munkát megtagadhatja akkor, ha annak elvégzéséből kifolyólag életét, egészségét, vagy testi épségét közvetlen veszély fenyegeti.

ALKALMAZTATÁSI ÉS FOGLALKOZTATÁSI ELŐFELTÉTELEK

Alkalmazási tilalom, előzetes és időszakos orvosi vizsgálat

Mt. 86. §.

(1) A dolgozó, ha betegsége vagy testi fogyatékosága egyes munkakörök ellátásánál fokozott baleseti veszélyt idézhet elő, vagy közegészségügyi szempontból káros lenne, ilyen munka-

körben történő alkalmazását, illetőleg foglalkoztatását meg kell tiltani. Ha pedig a munka végzése a dolgozó egészségére vagy testi épségére károsodással járhat, alkalmazását, illetőleg foglalkoztatását előzetes orvosi vizsgálat eredményétől kell függővé tenni.

(2) Ha a munkakörülményekre tekintettel a dolgozó egészségét veszély fenyegeti, valamint, ha a forgalom biztonsága vagy egyéb közérdek megkívánja, a dolgozót meghatározott időközönként orvosi vizsgálatra kell küldeni. A vizsgálaton részt vett dolgozó további foglalkoztatása felől a vizsgálat eredményétől függően kell intézkedni. Ha a dolgozó a vizsgálaton figyelmeztetés ellenére saját hibájából nem vesz részt, a további munkavégzéstől el kell tiltani.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott orvosi vizsgálatok díjtalanok. Az azokon való részvétel miatt a dolgozót anyagi kár nem érheti.

Mt. V. 159. §.

Azokat az eseteket, amikor a dolgozó foglalkoztatása tilos, továbbá azokat, amikor előzetes vagy időszakos orvosi vizsgálat szükséges, az egészségügyi miniszter az érdekelt miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben határozza meg. Az orvosi vizsgálatok lefolytatásának rendjét az egészségügyi miniszter szabályozza.

SzOT Szab. 5. §.

A Mt. 86. §. (2) bekezdése alapján eltiltott dolgozónak a munkavégzés nélkül eltöltött időre — az Mt. 68. §. (2) bekezdése szerint — munkabér nem fizethető.

BM Ut. 10. §.

1. Előzetes orvosi vizsgálatra kell küldeni minden olyan dolgozót, aki újonnan felvételre, vagy áthelyezéssel más munkakörbe kerül.
2. A betöltendő munkakörre alkalmasnak minősítő orvosi igazolás nélkül a munkaszerződés nem köthető meg, illetőleg az áthelyezésre nem kerülhet sor.
3. Az előzetes és időszakos orvosi vizsgálatra vonatkozóan a 007/1964. számú miniszterhelyettesi utasítás 22. pontjában foglaltak szerint kell eljárni.

4. Ha valamely óvrendszabály, rendelet vagy utasítás az egészségre ártalmas munkakörökben foglalkoztatott dolgozók időszakos orvosi vizsgálatát követeli meg, a szerv vezetője köteles gondoskodni arról, hogy az érdekelt dolgozók az időszakonkénti orvosi vizsgálaton megjelenjenek.
5. Ha az időszakos orvosi vizsgálat megállapítása alapján a dolgozó az eddig betöltött munkakörének ellátására alkalmatlanná válik, gondoskodni kell olyan munkakörbe való áthelyezésről, amely munkakört egészsége további romlása, illetve saját, vagy munkatársai testi épségének veszélyeztetése nélkül el tud látni.

Egészségvédelmi és balesetelhárítási oktatás

Mt. 87. §.

(1) Annak érdekében, hogy a dolgozók az egészséges és biztonságos munkavégzés szabályait már a munkaviszonyba lépés előtt megismerhessék, ezeket a képzés során — az oktatási intézmény jellegének megfelelően — oktatni kell.

Mt. V. 160. §.

Az Mt. 87. §. (1) bekezdésében meghatározott egészségvédelmi és balesetelhárítási oktatás módját az oktatási intézmény felett felügyeletet gyakorló miniszter az egészségügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben szabályozza.

Mt. 87. §.

(2) A vállalatnak gondoskodni kell arról, hogy a dolgozó az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó — munkájával összefüggő — szabályokat elsajátítsa. Ennek megtörténte előtt a dolgozót csak közvetlen felügyelet mellett szabad foglalkoztatni.

(3) Biztosítani kell, hogy azok a dolgozók, akiknek munkája kihat az egészséges és biztonságos munkakörülmények megteremtésére, az erre vonatkozó szabályokat elsajátítsák és abból

vizsgát tegyenek. A vizsga letétele előtt a dolgozót ilyen munkakörben önállóan foglalkoztatni nem szabad.

Mt. V. 161. §.

Az Mt. 87. §. (2) és (3) bekezdésében meghatározott oktatást munkaidő alatt kell végrehajtani.

SzOT Szab. 6. §.

Az egyes munkakörökben oktatásra kerülő munkavédelmi ismereteket, az oktatás idejét, módját és az oktatásban részesültek nyilvántartásának rendjét a szakszervezettel egyetértésben a miniszter határozza meg. A miniszter által valamely szakmára meghatározott munkavédelmi oktatás anyagát kell alapul venni a népgazdaság bármely területén, az abban a szakmában munkát végző dolgozók oktatása során.

BM Ut. 11. §.

A balesetelhárítási oktatás kiterjed:

- a) az új dolgozókra, a munkaviszonyban lévőkre, más munkakörbe történő beosztás, új technológia, új gyártási folyamatok, vagy biztonsági szabályok bevezetése esetére és ha a munkavégzés folyamatába 3 hónapos megszakítás történik. A balesetelhárítási oktatást munkaidő alatt kell tartani.
- b) idényjellegű munkára felvett dolgozókat új dolgozónak kell tekinteni,
- c) alkalmi munkára felvett dolgozókat a munkába állítás előtt a munkájukkal kapcsolatos munkavédelmi ismeretekre ki kell oktatni,
- d) az újonnan felvett dolgozókat munkakörükre vonatkozóan a biztonságtechnikai és egészségügyi tudnivalókból elméleti és gyakorlati oktatásban kell részesíteni,
- e) az elméleti oktatás során a dolgozókkal meg kell ismertetni a munkavédelmi alapfogalmakat, a balesetelhárítás jelentőségét, a biztonságos és egészségesmunka végzésének az adott munkakörre és a munkavégzés fegyelmére vonatkozó szabályait, az alkalmazott védőfelszerelések, berendezések, védőruházat használatának a fontosságát, kötelezettségét,
- f) az egészségvédelmi és balesetelhárítási elméleti és gyakorlati oktatást a BM szerv vezetője által megbízott megfelelő is-

meretekkel rendelkező közvetlen munkairányítónak kell végezni,

- g) a balesetelhárítási oktatásról nyilvántartást kell vezetni. A nyilvántartásnak tartalmazni kell az oktatás tárgyát, idejét, az oktató és az oktatottak aláírását.

A dolgozókat a szerv által rendszeresített oktatási igazolvánnyal kell ellátni.

- h) a balesetelhárítási oktatás alapját, a mindenkor érvényes munkavédelmi rendeletek a vonatkozó balesetelhárítási és egészségvédő óvórendszabályok, az ezek figyelembevételével a BM szervek által készült útmutatások képezik.

Az útmutatókat a saját területükre az érdekelt BM szervek kötelesek elkészíteni. Ennek tartalmaznia kell az egész szervre és egyes munkahelyre kidolgozva a munkák elvégzésének biztonságos és egészségre ártalmatlan módozatait, az óvórendszabályok és idevonatkozó előírások figyelembevételével. Az útmutatót a szerv területén működő szakszervezeti (osztály) bizottsággal egyetértésben kell elkészíteni.

SzOT Szab. 7. §.

- (1) Az oktatást szemléltető eszközök (film- és egyéb propaganda anyagok stb.) felhasználásával is eredményessé kell tenni.
- (2) Az oktatás lefolytatása során gondoskodni kell arról, hogy a dolgozó az ismeretek gyakorlati alkalmazását is elsajátítsa.

SzOT Szab. 8. §.

- (1) A munkábaállításakor történő oktatás esetén kívül oktatásban kell a dolgozót részesíteni a más munkára beosztás előtt, és a munkavégzés körülményeinek jelentős változása esetén is. Meg kell ismételni az oktatást, ha a dolgozó — a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben meghatározott — hosszabb szünet után áll ismét munkába.
- (2) Az oktatás anyagáról a dolgozót be kell számoltatni és annak megtörténtét, a dolgozó közvetlen felettesének az erre szolgáló nyilvántartáson minden esetben aláírásával kell igazolnia.
- (3) Biztosítani kell a dolgozók munkavédelmi ismeretekből szükséges továbbképzését. Ennek során gondoskodni kell a korábban oktatott tárgy ismétlődő oktatásáról is.

BM Ut. 12. §.

Minden olyan munkahelyen, ahol közvetlen termelést végeznek, vagy termelőtevékenységgel összefüggő egyéb feladatokat (rak-

tározás, szállítás, kísérletezés, stb.) látnak el, az újonnan alkalmazott, vagy új munkakörben foglalkoztatott dolgozót munkábalépésével egyidőben gyakorlattal egybekötött elméleti, balesetelhárítási oktatásban kell részesíteni.

Új dolgozót csak balesetelhárítási oktatásban való részvétel után lehet munkába állítani.

Gyakorlati képzést termelő munkahelyen a műhely vezetője, egyéb helyeken a munkahely felelős vezetője végzi, aki a dolgozó végleges munkábaállása előtt köteles arról meggyőződni, hogy azok a szükséges óvintézkedéseket, óvrendszabályokat valamint a balesetelhárítási berendezések használatát ismerik.

Az oktatást évenként meg kell ismételni. A dolgozó részére az elméleti és gyakorlati oktatás elvégzése után írásbeli igazolást kell kiadni, amennyiben a műhely vezetője előtt bebizonyítják, hogy a szükséges elméleti és gyakorlati tennivalókat elsajátították.

Az igazolást két példányban kell kiállítani, ebből egy példányt a dolgozónak, a másik példányt a munkahely vezetőjének kell átadni.

A munkahely vezetőjének példányát a dolgozó köteles aláírni, elismerve, hogy az eredeti példányt átvette. Áthelyezés esetén a munkahely vezetője köteles megküldeni az érintett dolgozó igazolását oda, ahová a dolgozót áthelyezték. Ilyen esetben az új munkahelyen történt kötelező gyakorlati oktatást a műhelynek megküldött, illetőleg a dolgozónál lévő igazolásra rá kell vezetni.

SzOT Szab. 9. §.

(1) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben a (2) bekezdésben megjelölt irányelvek figyelembevételével — határozza meg az Mt. 87. §. (3) bekezdése alá tartozó munkaköröket.

(2) Egészségvédelmi és biztonsági vizsgát kell tenniük:

a) a műszaki, műszaki-tervezői munkakörben foglalkoztatott dolgozóknak;

b) az egészségre és testi épségre veszélyt jelentő munkaterületeken csoportvezetői és ennél magasabb beosztású dolgozóknak;

c) a saját vagy mások testi épségét különösen veszélyeztető munkakörben dolgozóknak.

(3) A miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg a vizsga anyagát és a vizsgáztatás rendjét. Elrendelheti azt is, hogy a dolgozók a munkavédelmi ismeretekből történt továbbképzés anyagából is vizsgát tegyenek.

SzOT Szab. 10. §.

Ha a dolgozó az Mt. 87. §. (2) és (3) bekezdésében előírt oktatáson figyelmeztetés ellenére nem vesz részt, illetőleg a vizsgát nem teszi le, a munkakörében történő további munkavégzéstől el kell tiltani. A munkától eltöltött dolgozó részére a munkavégzés nélkül eltöltött időre — az Mt. 68. §. (2) bekezdés szerint — munkabér nem fizethető.

SzOT Szab. 11. §.

A dolgozó részére a munkavédelmi oktatás, illetőleg a vizsga letétele miatt kieső időre átlagkereset (Mt. 140. §.) jár.

AZ EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAKÖRÜLMÉNYEK BIZTOSÍTÁSA

Mt. 88. §.

(1) Az egészséges és biztonságos munkakörülmények megvalósítása, illetőleg az ezzel kapcsolatos feladatok elvégzésének megszervezése, valamint a megfelelő szervezet létrehozása a vállalat igazgatójának kötelessége.

Ennek keretében tervszerűen javítani kell a munkavégzés körülményeit és ha szükséges, a jogszabályi előírások megtartásán túlmenően is köteles minden rendelkezésre álló intézkedést megtenni a dolgozók egészségét és biztonságát fenyegető veszélyek elhárítására.

SzOT Szab. 12. §.

(1) Minden vállalatnál, ahol a munka végzése baleset (foglalkozási betegség) vagy más egészségi károsodás veszélyével jár, a vállalat igazgatója — saját felelősségének érintetlenül hagyása mellett — az üzem jellegének megfelelő biztonsági és üzeme-gészségügyi képzettségű személyt (személyeket) köteles a biztonsági feladatok vállalaton belüli ellátására, illetőleg irányítására kijelölni (pl.: biztonsági megbízott, munkavédelmi iroda). Erre vonatkozólag a miniszter a szakszervezettel egyetértésben rendelkezik.

- (2) A vállalat igazgatója a biztonsági feladatok ellátására kijelölt személyek feladatait is köteles egyidejűleg meghatározni.

BM Ut. 14. §.

A BM szerv vezetője — a szakszervezeti bizottsággal egyetértésben — írásban köteles meghatározni valamennyi, a polgári dolgozók munkáját közvetlenül irányító alacsonyabb vezető munka és egészségvédelmi feladatát, illetve folyamatos baleset-elhárítási tevékenységének módját.

SzOT Szab. 13. §.

(1) A munkakörülmények tervszerű fejlesztése során fel kell használni a korszerű munkaszervezési, biztonságtechnikai, egészségügyi eszközöket, eljárásokat:

- a) a termelőeszközök (gépek, berendezések, stb.) baleseti veszélyeit kizáró vagy csökkentő műszaki feladatok megoldására a nehéz testi munkák, baleseteket okozó kézi munkafolyamatok gépesítésének fokozására;
- b) a biztonságtechnikai és üzemegészségügyi követelményeket kielégítő munka- és üzemszervezési feladatok megoldására, az egészségre nem ártalmas gyártástechnológiai folyamatok megteremtésére, a zsúfoltság megszüntetésére, a munkahelyek fűtésének, szellőztetésének, világításának stb. megjavítására;
- c) az üzemi higiéniai követelmények (ivóvíz, öltöző, mosdó, WC, stb.) javítására, illetve az egészségügyi szociális helyiségek korszerűsítésére.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak megvalósítására a vállalat (éves és távlati) terveiben kell a szükséges intézkedéseket meghatározni.

BM Ut. 15. §.

A munkakörülmények biztonságosabbá, egészségesebbé tétele érdekében a szervek — a szakszervezettel (szakszervezeti bizottság, osztálybizottság) egyetértésben — kötelesek a költségvetés készítésével egyidejűleg évente munkavédelmi, egészségügyi és szociális intézkedési tervet készíteni és azt az irányító szerv (országos parancsnokság, stb.) részére jóváhagyás végett megküldeni.

Mt. 88. §.

(2) A vállalatra vonatkozó terveknek tartalmazniuk kell az egészséges és biztonságos munkakörülmények megteremtéséhez szükséges eszközöket.

(3) A vállalat igazgatója az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében szükséges teendők végrehajtásáról meghatározott időközönként megtartott szemlén maga is köteles meggyőződni.

SzOT Szab. 14. §.

(1) A szemlének ki kell terjednie az épületek, gépek, berendezések, a termelési technológiai eljárások, munka- és üzemszervezés, biztonságtechnikai és üzemegészségügyi helyzetének vizsgálatára. Továbbá, a balesetelhárítási és egészségvédelmi szabályoknak a dolgozók foglalkoztatása során történő megtartásának ellenőrzésére.

(2) A szemle során észlelt hiányosságokat írásban (jegyzőkönyvben, munkavédelmi naplóban) rögzíteni kell; ennek során meg kell jelölni a hiányosság kiküszöbölését szolgáló intézkedést, az annak foganatosításáért felelős személyek nevét és a megvalósítás határidejét.

(3) A szemle megtartásának rendjét az (1) és (2) bekezdésben nem érintett kérdésekben (milyen időközönként kell megtartani, ki vegyen azon részt, stb.) a miniszter a szakszervezettel egyetértésben határozza meg.

BM Ut. 16. §.

A BM szerveken belül rendszeresen munkavédelmi szemlét kell tartani. A szemlék megtartására szemlebizottságot kell kijelölni. Tagjai az egységek, illetve alegységek (anyag osztály, raktár, konyha, műhely) vezetői, a helyi szakszervezeti bizottság az illetékes BM egészségügyi szerv megbízottja.

A szemlebizottság feladatául meg kell határozni:

- a) az üzemszerű termelőegységeknél havonta egyszer és egész üzemre kiterjedő balesetelhárítási, biztonsági szemle megtartását;
- b) a nem üzemszerű, hanem egyéb BM szervek vonatkozásában a polgári alkalmazottak létszámától függően 3—6 havonként kell a balesetelhárítási, biztonsági szemlét megtartani;

c) a 3—6 havi szemlékről vizsgálati jegyzőkönyvet kell felfektetni.

A szemlének ki kell terjedni arra, hogy az egyes BM szervek üzemrészeinél vagy egyéb munkahelyein a balesetelhárítási rendszabályokat betartják-e, a védőberendezések megvannak-e, azokat a dolgozók használják-e és hogy a szükséges védőberendezéseket kijavították-e, vagy azok pótlásra szorulnak-e. Vizsgálni kell, hogy az üzemrészekben egészségügyi szempontból kifogásolható tények nem állnak-e fenn, a tisztaság (pl. konyhák esetében) a rend, a világítás, a szellőzés, stb. megfelelő-e, valamint, hogy az új dolgozók balesetelhárítási oktatása megtörtént-e.

A szemléről felvett jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- a) a szemlebizottság tagjainak nevét és beosztását,
- b) a megvizsgált üzemrészek, helyiségek megnevezését,
- c) a tapasztalt hiányosságokat,
- d) az előző vizsgálat alatt tapasztalt, de még ki nem javított hiányosságokat,
- e) a hiányosságok megszüntetésére szükséges intézkedéseket,
- f) a végrehajtásért felelős személyek nevét és határidőket.

a jegyzőkönyvben foglaltakat a BM szerv parancsnoka (vezetője) hagyja jóvá.

Mt. 88. §.

(4) A dolgozók kötelesek az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat megtartani és a balesetek, valamint a foglalkozási megbetegedések elhárításában egyébként is tevékenyen résztvenni.

AZ EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAKÖRÜLMÉNYEK MEGVALÓSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK IRÁNYÍTÁSA, ÖSSZEANGOLÁSA

Mt. 89. §.

(1) Az egészséges és biztonságos munkakörülmények megvalósításával kapcsolatos feladatok végrehajtásának irányítása és összehangolása — e törvény és a Minisztertanács által kiadott rendelkezések keretei között — a Szakszervezetek Országos Tanácsának jogkörébe tartozik.

(2) Az egészséges és biztonságos munkakörülmények megteremtésének szervezése és irányítása a felügyelete alá tartozó vállalatoknál a miniszter feladata.

BM Ut. 17. §.

A BM szervek munkavédelmi tevékenységének elvi irányítása a BM Egészségügyi Osztály és a BM Terv- és Pénzügyi Csoportfőnökség Illetmény és Munkaügyi Osztály hatáskörébe tartozik. Ennek alapján tartoznak

- a) figyelemmel kísérni és értékelni a baleseti helyzet alakulását, továbbá ellenőrizni a munkavédelemre vonatkozó utasítások végrehajtását,
- b) az ellenőrzések tapasztalatait, valamint a beérkező jelentések alapján évente egy ízben összesítő jelentést kell készíteni.

AZ EGÉSZSÉGES ÉS BIZTONSÁGOS MUNKAVÉGZÉSRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK MEGTARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE

Mt. 90. §.

- (1) Az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok megtartását rendszeresen ellenőrizni kell.
- (2) Az ellenőrzés megszervezése és irányítása a Szakszervezetek Országos Tanácsának jogkörébe tartozik.
- (3) Az Egészségügyi Minisztérium és más állami szervek külön jogszabályban meghatározott körben végzik az ellenőrzés szervezését és irányítását.
- (4) Az ellenőrzést végző szerveket külön jogszabály által meghatározott körben intézkedési és pénzbírság kiszabási jog illeti meg.

Mt. V. 162. §.

- (1) A Szakszervezetek Országos Tanácsa által meghatározott szakszervezeti ellenőrző szerv tagja (továbbiakban munkavédelmi felügyelő):
  - a) a felügyelete alá tartozó vállalatoknál bármely időben — minden külön engedély nélkül — ellenőrzést tarthat;
  - b) a vállalat igazgatóját az észlelt hiányosságok záros határidőn belüli megszüntetésére kötelezheti;
  - c) az egészségvédelmi és biztonsági szabályok megszegésével, illetőleg az előírt balesetelhárítási és egészségvédelmi oktatás

- mellőzésével foglalkoztatott egyes dolgozók további foglalkoztatását megtiltja;
- d) a dolgozót közvetlenül fenyegető veszély elhárításáig a vállalat (üzemrész, gép, stb.) működésének felfüggesztését elrendelheti;
  - e) az egészségvédelmi és biztonsági szabályok megszegéséért — ideértve a túlmunkára vonatkozó szabályok megsértésének az esetét is —, felelős dolgozóval szemben 3000 forintig terjedő pénzbírságot szabhat ki;
  - f) kezdeményezheti büntető vagy fegyelmi eljárás lefolytatását;

(2) A Szakszervezetek Országos Tanácsa határozza meg, hogy az (1) bekezdésben biztosított jogkör a szakszervezeti ellenőrző szervezeten belül hogyan oszlik meg.

(3) A munkavédelmi felügyelő a tudomására jutott állami titok és hivatali titok megőrzéséért a büntetőjogi rendelkezések szerint felelős.

(4) A vállalat igazgatója köteles a munkavédelmi felügyelőnek az ellenőrzés érdekében szükséges felvilágosítást megadni, iratot vagy egyéb anyagot rendelkezésére bocsátani.

SzOT Szab. 15. §.

(1) Az Mt. V. 162. §. (1) bekezdésében meghatározott jogokat:

- a) a szakszervezeti munkavédelmi felügyelő teljes egészében gyakorolhatja;
- b) a szakszervezeti munkavédelmi felügyelő azzal a korlátozással gyakorolhatja, hogy az általa kiszabható pénzbírság összege nem haladhatja meg az 1500.— forintot;
- c) a társadalmi munkavédelmi felügyelő azzal a korlátozással gyakorolhatja, hogy felfüggesztést (d., pont) csak egyes gépekre és berendezésekre rendelhet el, és pénzbírságot csak 200.— forint erejéig szabhat ki;
- d) a szakszervezeti bizottság társadalmi munkavédelmi felügyelője azzal a korlátozással gyakorolhatja, hogy felfüggesztést (d., pont) csak egyes gépekre és berendezésekre rendelhet el, pénzbírságot pedig egyáltalán nem szabhat ki.

(2) A munkavédelmi felügyelő illetékessége arra a vállalatra terjed ki, amely a munkavédelmi felügyelőt irányító szakszervezeti szerv illetékességi körébe tartozik.

SzOT Szab. 16. §.

Ha az Mt. V. 162. §. (1) bekezdés c) pontjában meghatározott követelmények megszegése a vállalatnak felróható okból következik be, és a munkavédelmi felügyelő ezért tiltja el a dolgozót a munkavégzéstől, részére az emiatt kiesett időre az átlagkeresetet kell a vállalatnak megtérítenie. Ellenkező esetben a dolgozó részére — az Mt. 68. §. (2) bekezdésének megfelelően — munkabér nem fizethető.

Mt. V. 163. §.

(1) Ha a 162. §. (1) bekezdés d) pontja alapján a munkavédelmi felügyelő az egész üzem, vagy annak egy része működésének felfüggesztését rendelte el, a miniszter írásbeli utasítással a felfüggesztést feloldhatja. Erről és ezzel kapcsolatosan fogatosított intézkedésről azt a szakszervezeti szervet, amelyhez a felfüggesztést elrendelő munkavédelmi felügyelő tartozik, egyidejűleg értesíteni kell.

(2) A munkavédelmi felügyelő intézkedése ellen a vállalat igazgatója, illetőleg a pénzbírsággal sújtott dolgozó bejelentéssel élhet a Szakszervezetek Országos Tanácsa által meghatározott szakszervezeti szervnél. A bejelentésnek — a pénzbírság kiszabása miatti bejelentés esetét kivéve — az intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

(3) A jogerősen kiszabott pénzbírságot a vállalat köteles a dolgozó munkabéréből levonni. Ha a levonásra nincs mód, a hátralékos összeget adók módjára kell behajtani. A pénzbírságból befolyt összeg felhasználásáról a Szakszervezetek Országos Tanácsa intézkedik.

SzOT Szab. 17. §.

(1) Ha a munkavédelmi felügyelő a vállalat igazgatóját munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére hívja fel [Mt. V. 162. §. (1) bekezdés d) pont], az igazgató a felhívásban foglaltak végrehajtására tett intézkedésről a végrehajtásra megjelölt határidőt követő 8 napon belül köteles a felügyelőt írásban értesíteni.

(2) A munkavédelmi felügyelő intézkedése ellen [Mt. V. 162. §. (1) bekezdés b)—e) pont] a vállalat igazgatója, illetőleg a pénzbírsággal sújtott dolgozó 15 napon belül ahhoz a szakszervezeti szervhez élhet bejelentéssel, amelyhez a munkavédelmi felügyelő tartozik. Ha a szakszervezeti szerv a bejelentéssel egyetért,

a munkavédelmi felügyelő intézkedését újabb 15 napon belül módosítja, vagy hatályon kívül helyezi, ellenkező esetben az intézkedés végérvényessé válik.

SzOT Szab. 18. §.

A pénzbírság címén befolyt összeget a 10.116—7/2. számú munkavédelmi bírság számlára kell befizetni, és munkavédelmi propagandára felhasználni. A felhasználás módját a Szakszervezetek Országos Tanácsa határozza meg.

BM Ut. 18. §.

A hivatkozott rendelkezések azzal alkalmazandók, hogy a felsorolt szakaszokban meghatározott felügyeleti és ellenőrzési tevékenységet a BM Terv- és Pénzügyi Csoportfőnökség gyakorolja a Közalkalmazottak Szakszervezete munkavédelmi felügyelőjének esetenként szükség szerinti bevonásával és tájékoztatásával.

Az egészségvédelmi és biztonsági szabályok megszegéséért a felelőssel szemben — bírságolás helyett — fegyelmi eljárást kell lefolytatni, a fegyelmi eljárásra a BM Fegyelmi Osztályhoz kell indítványt tenni.

Mt. 91. §.

A vállalatnál bekövetkezett balesetek, továbbá az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályok egyéb megsértésének körülményeit minden esetben ki kell vizsgálni és intézkedni kell az azokat előidéző okok megszüntetéséről, valamint a felelősségre vonásról.

Mt. V. 164. §.

(1) A kivizsgálás, valamint a balesetek és a foglalkozási megbetegedések bejelentésének rendjét a Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel egyetértésben szabályozza.

(2) Az üzemi balesetek statisztikai nyilvántartásának és adatszolgáltatásának rendjét a Központi Statisztikai Hivatal elnöke, az egészségügyi miniszterrel és a Szakszervezetek Országos Tanácsával egyetértésben szabályozza.

SzOT Szab. 19. §.

A balesetek kivizsgálásának és bejelentésének rendjére a 2/1962. (III. 10.) Mü. M. számú rendeletben foglaltakat kell továbbra is alkalmazni.

BM Ut. 19. §.

1. Minden balesetet, amely legalább egynapi munkaképtelenséget okoz a baleset okának és a felelősség kérdésének megállapítása és szükséges intézkedések megtétele végett ki kell vizsgálni.
2. A balesetek kivizsgálását és bejelentését továbbra is a BM Terv- és Pénzügyi Főosztály 10.235/1962. számú utasításában foglaltak szerint kell végrehajtani (BM Közlöny III. évf. 8. szám).

Mt. 92. §.

(1) Az anyagi ösztönző rendszerek meghatározása, valamint a kitüntetések feltételeinek megállapítása során figyelemmel kell lenni arra, hogy ezek is előmozdítsák az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokból folyó kötelezettségek teljesítését.

(2) Attól a dolgozótól, akit az egészséges és biztonságos munkakörülmények megvalósítása terén szándékosan vagy gondatlan mulasztás terhel — a miniszter által a szakszervezettel egyetértésben kiadott irányelveknek megfelelően — az egyébként járó prémium, valamint nyereségrészesedés egészben vagy részben megvonható. Ez a dolgozó más irányú felelősségre vonását nem érinti.

ÓVÓRENDSZABÁLY

Mt. 6/A. §.

(1) Az egészséges és biztonságos munkavégzésre vonatkozó részletes szabályokat elsősorban a balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabályokban kell meghatározni.

(2) Az óvórendszabályokat minden vállalatra kiterjedően (Általános Balesetelhárító és Egészségvédő Óvórendszabály) és emellett egyes szakmákra (Szakmai Balesetelhárító és Egészségvédő Óvórendszabály) vonatkozóan kell kiadni.

(3) Az óvórendszabályok kiadásának rendjét és alkalmazásának körét a Szakszervezetek Országos Tanácsa az egészségügyi miniszterrel egyetértésben határozza meg.

SzOT Szab. 20. §.

(1) Az Általános Balesetelhárító és Egészségvédő Óvórendszabályt az egészségügyi miniszterrel egyetértésben a Szakszervezetek Országos Tanácsa adja ki.

(2) A szakmai balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabályt a szakszervezettel egyetértésben az a miniszter adja ki, akinek felügyelete alá tartozó területen a legtömegesebben fordul elő a szakma körébe tartozó tevékenység. Olyan esetben, ha nem egyértelmű, hogy valamely szakmai óvórendszabály kiadására mely miniszter jogosult, azt a Szakszervezetek Országos Tanácsa határozza meg. A szakmai óvórendszabály kiadásához az egészségügyi miniszter és a Szakszervezetek Országos Tanácsa jóváhagyása szükséges. A szakmai óvórendszabály előírásait a szakmába tartozó tevékenység során a népgazdaság bármely területén alkalmazni kell.

(3) Ha az óvórendszabály vagy annak egyes rendelkezései egyes gépekre, berendezésekre, a technológiára stb. csak eltéréssel alkalmazhatók, ehhez a felmentést az óvórendszabály kiadására jogosult miniszter a szakszervezettel egyetértésben adja meg. A felmentésről azonban értesíteni kell az Egészségügyi Minisztérium és a Szakszervezetek Országos Tanácsát is.

Egyéb esetekben a felmentéshez az egészségügyi miniszter és a Szakszervezetek Országos Tanácsa hozzájárulása is kell. A felmentés alkalmával meg kell határozni azt is, hogy az óvórendszabályok előírása helyett milyen feltételek megtartásával kell biztosítani az egészséges és biztonságos munkavégzést.

BM Ut. 20. §.

A BM minden olyan szervénél, ahol a polgári alkalmazottakat baleset érheti, alkalmazni kell az Egészségügyi Minisztériumnak a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnökségével egyetértésben kiadott „Általános balesetelhárító és egészségvédő óvórendszabály” -át.

A BM szerveinek a fent hivatkozott óvórendszabályon kívül alkalmazni kell a szerv jellegének megfelelő érvényben lévő más iparági óvórendszabályokat is.

Jelen utasítás kiadásával lép hatályba.

Az illetékes vezetők (parancsnokok) gondoskodjanak, hogy a végrehajtásban érdekelt beosztottak és valamennyi polgári alkalmazott részletesen megismerje.

Lantos József s. k.,
r. alezredes
főcsoportfőnök

Felterjesztve: Miniszter elvtársnak.
Kapják: elosztó szerint.
Készült: 1100 példányban.